

1

День, коли приходить весна,
а з нею крига, а на ній –
птахи, і ми губимо цілий
термос гарячого чаю

Цієї зими в нашому місті зовсім не було снігу. Хіба що в кіно, на екрані. Мій дідусь каже, що раніше його було набагато більше, ніж тепер. Хоча в це мені важко повірити на слово. Навіть йому.

А проте один раз сніг таки випав, багато снігу. Тоді ми прокинулись, а на землі, деревах і підвіконнях лежав він. Як швидко ми посхоплювалися з ліжок! Навіть до школи йшли, підстрибуючи. Перед уроками встигли пограти в сніжки, але потім усе одно довелося йти в клас. І от біда! Сніг розтанув ще до великої перерви. Дивитися на це з вікна третього поверху було страшенно прикро: яка несправедливість, думалося. Звичайно, ні санчат, ані війни у сніжки ми так тоді й не дочекалися.

[Купить книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Отак і прожили ми. Без снігу. Але були в нас і День святого Миколая, і Новий рік, і Різдво – разом з подарунками. А вони бувають лише взимку, коли йде сніг, якого ми, по суті, так і не дочекалися. Не нормальна якась зима. Та хоч не Австралія (так каже дідусь).

Усе зовсім по-іншому з весною. Тут усе зрозуміло. Справжнісінька веснонька – з усім, що душа забажає. Звичайно, не одразу ж першого дня, але так і треба. Бабуся каже: «не все одразу» – і зазвичай має слухність. Правда, частіше вона говорить так про суп, коли мені дуже хочеться шоколаду до обіду. І я не ображаюсь, анітрохи, бо воно й справді: після шоколаду їсти той обід буде в сто разів гірше. А так хоч знаєш, заради чого доїдаєш суп, поки не побачиш дно тарілки.

От і з весною так само. Перш самі багнюка та голі гілки (як узимку!). Але почекай ось трохи – багнюка всохне, набрунькуються дерева, і зашумить-заграє справжня весна. На дні тарілки.

Утім, цього року чекати чогось весняного та приємного довелося не довго. Того дня вже яскраво світило сонечко, навіть пташки цвірінькали. Я запитала, як вони називаються, і тато відповів, що то звичайні горобці, яких, мовляв, і взимку повно. Але я знаю, що це тому, що він просто ще не встиг ковтнути кави зранку. Якби випив, напевно відповів би щось краще.

По-друге, то була неділя й не треба було йти до школи та витратити пів дня на математику та охорону здоров'я. Весь день можна було гуляти й лише ввечері відповідати на запитання, чи готова я до школи.

Ну й по-третє, Тася принесла нам таку пречудову, фантастичну *новину!*

Тася – то моя найдавніша подруга. Ми з нею дружимо довше, ніж пам'ятаємо себе, – так кажуть мама з татом. Утім, як на мене, головне не те, щоб пам'ятати самих себе – який з того зиск? Найголовніше – пам'ятати, що ми дружимо. Адже тоді принаймні можна знати, що ніколи не лишишся сам на сам із собою в такий чудовий день. Хоча з Тасею забути про те, що ми з нею подруги, мабуть, неможливо.

– Кригохід! – кричить Тася. Вона біжить до мене, волосся вибилося з-під шапки, щоки розчервонилися. – Кригохід!

Річ у тому, що ми живемо зовсім недалеко від річки. І побачити кригохід, якщо він є, дуже легко можна просто із Тасиного вікна.

Від самого цього слова моє серце завмерло. *Кригохід*. У нас річка майже ніколи не замерзає, але на півночі... Тато каже, що там справи з цим зовсім інші. Тому й до нас часом сходить північна крига. Так мало б бути щовесни, але чомусь лід на річці вище за течією щораз тане по-різному і часто буває так, що спуститися до нас він не встигає. Як добре, що цього разу все не так! Це ж справжнісінька пригода! Чи принаймні привід для неї.

– Ти вже бачила?! – питаю, затамувавши дух, коли Тася опиняється поруч.

Ми сидимо на мокрій лавці (учора був дощ і сонце ще не встигло висушити намокле місце). Тася махає ногами, а я своїми не можу – впевнено дістаю землі, тож просто із заздрістю поглядаю на її червоні гумові чоботі, що маятником гойдаються сюди-туди, неначе гойдалка.

Вона жваво хитає головою.

– Ні, – каже, – тільки з балкона. Тато дзвонив, казав, щоб ми туди не потикалися, бо розуму стане на всіляку халепу.

Замріяно всміхаємося. Ми ще й досі пам'ятаємо, як під час одного такого кригоходу разом каталися на кризі й трохи не звалились у воду. Але ж трохи то не рахується, еге? Загалом було весело. Щоправда, наші батьки про це не знали, тому з їхнього боку страшенно несправедливо казати про оте «розуму стане». Тим паче що помилок минулого ми ніколи не повторюємо. «Еге ж, ви вигадуете нові», – зітхнула якось мама, перемазуючи мені коліна зеленкою.

– А двійнята сьогодні з тобою?

Тася хитає головою:

– Сьогодні в тітки. Тому я вільна. Як вітер.

– Як гадаєш, якщо ми підемо *просто подивитися*, нам за це нічого не буде?

Тася замислено чухає носа.

– Ну, якщо просто подивитися... Можливо, навіть з *навчальною* метою... Аби дізнатися щось нове...

– То це ж тільки на користь, – завершую я, і вона радісно киває.

Здається, тепер у нас є прекрасне *алібі*. Чудове слово, еге? Почула в маминому серіалі, вона розказала, що це. Мабуть, з того часу мама дуже про це жалкує: тепер *алібі* у нас у всьому.

Ми *просто* хочемо подивитися. До всього це зовсім поруч... Та й там за нами зможе дивитися Тасин тато (він, до речі, працює біля річки). Тож ми навіть будемо під *наглядом*. Якщо він нас помітить.

Дорога до річки пролягає через мокру траву, закинуту залізничну колію, чагарники (нині вони теж мокрі) та, нарешті, – набережну. Колись ми з Тасею порахували: щоб дістатися до річки від нашого будинку, потрібно дві хвилини тридцять вісім секунд, а якщо бігом – то хвилина дванадцять секунд. Сьогодні ж ми перевершили себе, незважаючи на багнуку, що бризками розліталася від наших гумових чобіт, та слизьку траву під ногами: ми добігли до річки менш ніж за хвилину. Чесно!

В обличчя нам дунув холодний вітер. Різко запахло льодом, хоч я й не знаю, як цей запах вам описати. Ми вибігли на порожню набережну (авжеж, кому ще захочеться прийти сюди, коли мокро, слизько й не відомо про кригохід?), вибігли і завмерли.

Повз нас звично текла річка, тільки тепер течія, здавалося, була швидшою. Можливо, тому, що ми добре бачили її – як із півночі на південь вона несе здоровенні крижані брили, щоб урешті виплюнути їх у море, де вони вже напевно розтануть. А проте це може статися й раніше. Адже сонечко й тут уже світить яскраво. І навіть трошки пригріває.

Я штурхнула Тасю в бік.

– Дивись! Там!

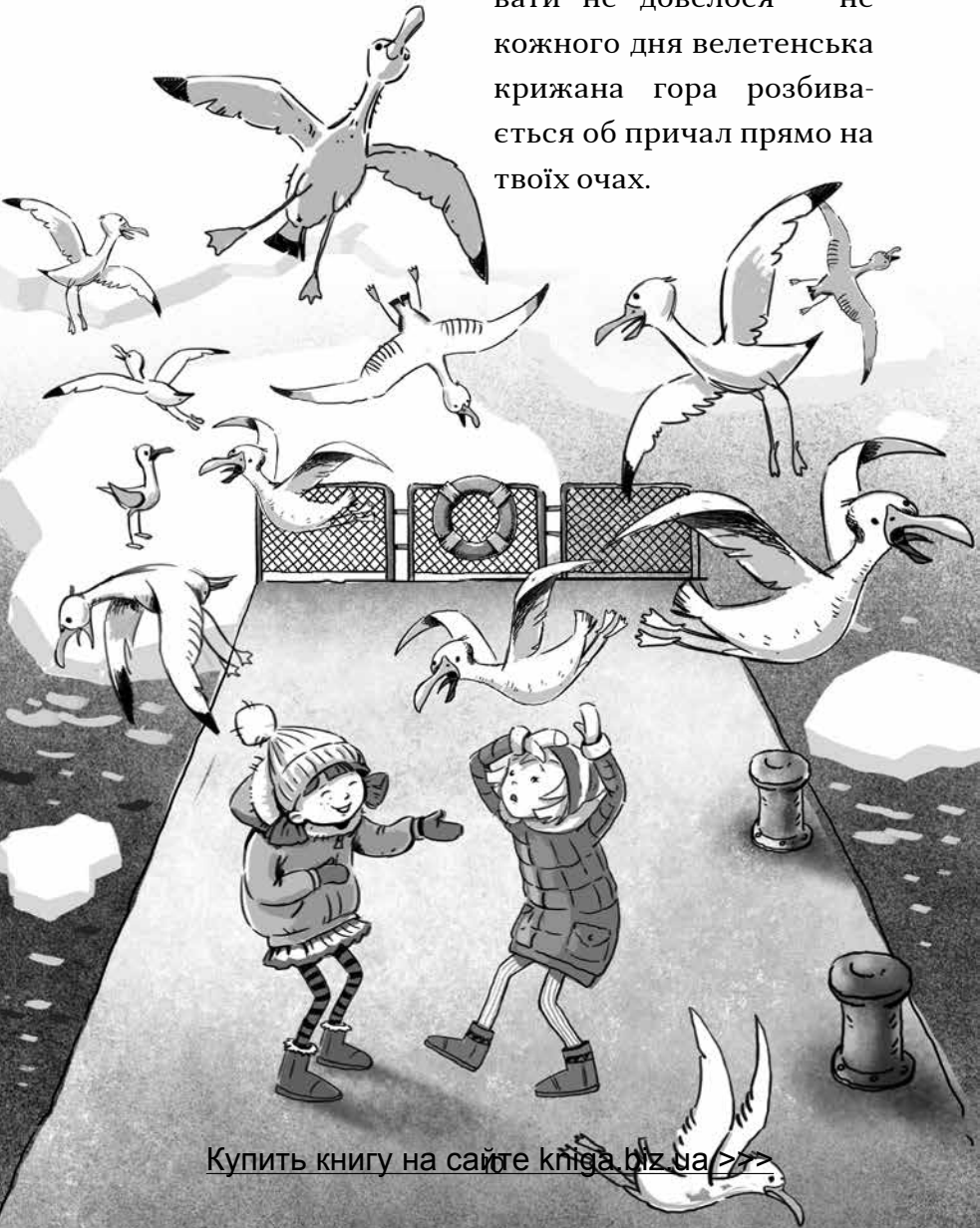
До причалу наближалася велетенська брила. На неї, мабуть, можна було б поставити корабель, що погойдувався біля того ж таки причалу, тільки з іншого боку.

Вона (як і корабель, до речі) виблискувала на сонці, ніби була посипана блискітками, – пласка, гладенька, блакитно-біла, напівпрозора по краях. Важко уявити, щоб уся річка вкривалася шаром такого льоду, – мабуть, тоді всі, хто в зимову сонячну днину дивиться на неї, мусять надівати сонцезахисні окуляри.

Усю кригу обліпили птахи. То були чайки. Вони тупцювали по ній своїми помаранчевими лапками, деякі стривожено підіймали крила, інші стояли нерухомо – ніби попримерзали до тієї криги. Ми з Тасею і самі неначе примерзли до землі, так захопило нас це величне видовище.

Раптом Тася схопилася й побігла на причал.

– Гайда, вона зараз вриветься! – гукнула подруга. Її голос розлетівся луною. Двічі мене запрошувати не довелося – не кожного дня велетенська крижана гора розбивається об причал прямо на твоїх очах.

Ми вже стояли на краєчку причалу, крига повільно наближалась, а з нею і крикливі птахи (раптом вони розшумілися – певне, відчули наближення лиха). Ще трошки, трошки... Я вже хотіла смикнути Тасю за рукав, щоб ми встигли хоч трохи відійти від краю, бо зблизька крига виявилася ще більшою. Коли ж чуємо – страшенне трісь, а далі гучний вереск пташиний. На нас рясно полетіли бризки. Я тільки зирк на замочений одяг, а Тася кричить:

– Голову-у-у-у!!!

Спантеличена, я підняла голову й тоді збагнула, що треба було навпаки пригнутися. Просто на нас, наполохана зіткненням брили з причалом, летіла ціла згряя тих чайок із криги... За мить вони хмарою шугонули повз мене, якимось дивом не зачепивши. Крик лунає такий, що причал бринить. Кричали не тільки птахи. Кричали ще й ми з подругою.

Не розумію, чому на наш галас ніхто не прибіг, надто ж – Тасин тато, який працював неподалік. Коли все скінчилося й чайки вже обсіли за нашими спинами блискучий корабель, ми, як і доти, на набережній були самі.

Несподівано Тася загиготіла.

– Я думала, вони тобі голову знесуть, – зігнувшись дугою, крізь сміх видавила вона. – Оце ти й вересклива.

Я й собі зігнулася, обпершись руками на коліна. От тільки не знала, сміятись чи плакати мені – бо й справді сильно перелякалась і про власну голову переживала вже напевно більше за Тасю.

– Та й ти непогано тягнеш: «а-а-а, а-а-а», – нарешті відповіла я. – Може, підеш до музичної школи?

Тільки тоді ми озирнулися, щоб побачити, що сталося з брилою після удару. Вона справді розколалася: на невеличкі уламки, по яких тепер хлюпала річкова вода, і кілька великих крижин, одна з яких застрягла біля причалу. Тут її і застала доля...

Чайки кигикали на кораблі за нами. Усі, окрім однієї... якась пташинка чомусь лишилася на брилі. Певніше на тому, що від неї зосталося. Помаранчеві лапки так і стояли на тонкому льоду, чорні очі-гудзики перелякано визиралися просто на нас.

Вона застрягла.

Тася це також зрозуміла. Ми дивилися на чайку. Чайка – на нас.

– Може, ми... – почала я.

– Ага, – відповіла Тася. – Тільки...

– Як, – завершила я.

Ми роззирнулися. Навколо досі ні душі.

Чайка стояла на крижині всього за два-три кроки від нас, от тільки кроки ті потрібно було ступити по воді або в кращому разі по ду-у-уже тонкому льоду. Тепер ми добре знали, що краще туди не лізти.

– Може...

– Вона сама якось? Навряд чи. Ану ж як вона замерзне на смерть?

Ми ще помовчали. Аж раптом мене осяяла думка.

– А чи далеко звідси твій батько зараз?

– Та ти що! – округлила очі Тася. – Ми не проситимемо його рятувати чайку. Ми не можемо отак просто забрати його з роботи. Це ж *робота*.

Я затрусила головою:

– Ні, ні, у мене є інша ідея. У нього ж напевне є чайник... ми можемо розтопити лід під цією бідолахою!

– Гарячою водою! – Тасині очі загорілися. – Це *геніально!*

Хвилин за десять ми вже стояли з повним термосом і презиралися з нещасним птахом.

– І що ти йому сказала?

– Що ми замерзли й хочемо чаю.

– То в термосі – чай?

– Угу.

– Ну, теж згодиться.

Ще помовчали.

– Гарячий?

– Дуже.

– Як би лапки птахові не обпекти.

Зирк на помаранчеві лапки – і досі нерухомі на білій крижині.

– То на них і не литимем. Ми однаково не дотягнемося.

– Тоді...

– Піділлємо поруч. На лід. Щоб розтанув.

План порятунку чайки був ідеальний. Проблема полягала тільки в тому, як направити струмінь гарячої води з відстані двох-трьох кроків, щоб улучити саме в потрібне місце: не на лапки птаха, а десь поруч із ними.

Утім, Тася запевнила мене, що позаяк у школі з кидання тенісного м'ячика має найвищу оцінку, то напевно влучить. Я вже не стала казати про те, що кидання – то на дальність, а не на прицільність, бо коли Тася настроєна рішуче, вона зробить це будь-що-будь. Тому я просто кивнула і приготувалася. Морально.

Тася відвела руку із завчасно відкритим термосом.

Прицілилася.

Присіла.

І...

– Ой, – сказала Тася.

Услід за водою полетів термос, вислизнувши з Тасиної руки. Не долетівши до крижини, гарячий чай, а з ним і термос Тасиноного тата шубовснули в воду поряд із кригою і одразу ж пішли на дно.

Чайка метнула на нас спантеличеним (так мені здалося) оком, не напружуючись, відірвалася від криги й злетіла, щоб прилучитися до кигикання за нашими спинами.

– То вона, мабуть, і не примерзала.

– Еге ж, мабуть, – стенувши плечима, погодилась Тася.

– Термоса жалко, – сказав увечері Тасин тато.

– Добре хоч по птахові не попало, – витираючи сльози, що виступили від сміху, сказала ввечері моя мама.

А я думала про те, що чайкам таки довіряти не можна. Ніколи, ніколи, ніколи!

